

можливості доступу до основних навчальних ресурсів, необхідних для оволодіння технікою іншомовного спілкування. Розробка курсів дистанційного навчання є складним та тривалим процесом, який потребує кропіткої роботи, напрацювання значної теоретичної бази.

Література

1. Хуторский Д.О. Принципы дистанционного творческого обучения. *Эл. журнал "Эйдос"*. 1998. №1. С.16.
2. Kruse K. The Benefits and Drawbacks of e-Learning [Electronic resource] / K. Kruse. - Way of access: http://www.corebiztechnology.com/software_article_elearning_d.htm

УДК 159.9

Чорний М. М.

аспірант кафедри психології і соціальної роботи Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник:

Фурман А.В.

доктор психологічних наук, професор,
завідувач кафедри психології і соціальної роботи
Тернопільського національного економічного університету

ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Постановка проблеми та її зв'язок із важливими науковими та практичними завданнями. Знання та вміння, як зазначає Г.І. Ібрагімов, – лише мізерна частина особистісних властивостей, що впливає на успішність професійної діяльності, спілкування, поведінки, ефективності фахівця. І поки результативним критерієм якості підготовки фахівців буде лише успішність з предметів, керівники та викладачі, студенти і їх батьки основні зусилля традиційно будуть спрямовувати саме на цей, один із кількох, когнітивний компонент. Тому питання формування психологічної готовності до професійної діяльності, на сьогодні є ключовим моментом, що визначає всю спрямованість освітнього процесу в навчальному закладі, який здійснює професійну підготовку майбутніх фахівців [1].

Психологічна готовність – це виявлення суті властивостей і стану особливостей. Готовність – це не тільки властивість чи ознака окремої особистості, це концентрований показник суті діяльності особи, показник її професійних здібностей.

Аналіз останніх досліджень і публікацій, у яких започатковано розв'язання проблеми. Вивченню проблеми формування готовності до різних видів діяльності присвятили свої філософські, соціологічні та психолого-педагогічні дослідження: Б. Г. Ананьєв, М. І. Дяченко, Л.А.Кандибович, Г.С. Костюк, М.Д. Левітов, О. І. Мешко, В. М. Мясичев, С. Л. Рубінштейн, С. М. Чистякова, І. М. Чорна, А.В.Фурман та інші науковці.

Метою статті є аналіз змісту та значення психологічної готовності до професійної діяльності.

Психологічна готовність до професійної діяльності передбачає оптимізацію процесу адаптації молодого працівника. У зв'язку із цим А.В.Фурман підтверджує, що неадаптованість як більшою мірою усвідомлена невідповідність між цілями і результатами діяльності, породжує амбівалентні почуття й оцінки, але не справляє психотравмувального впливу на особистість [4].

Психологічна готовність включає в себе як важливий компонент потребу фахівця в професійному самовдосконаленні. Справжній професіонал постійно вчиться, відчуває потребу поповнювати свої знання, розвивати розумові здібності, вдосконалювати професійні навички. Щоб студент міг сам оцінити свою професійну підготовку, міг керувати своїм удосконаленням, не треба давати йому готових рецептів майбутньої професійної діяльності, а правильно орієнтувати його в самостійних пошуках цих рецептів. Достатня розвиненість, виразність і цілісне поєднання всіх компонентів забезпечать психологічну готовність студента до професійної діяльності [2].

Психологічна готовність до професійної діяльності передбачає і самоактуалізацію фахівця. Науковці А.В.Фурман, Т. Ковальова аргументують ідею взаємозв'язку образів суб'єктивної реальності і психологічних чинників самоактуалізації, що розвивається засобами постнекласичного теоретизування та авторського методологування в напрямку створення відповідної категорійної матриці, що в таксономічний спосіб типологізує та згармонізовує за обсягом, змістом і значеннєвим контекстом 25-ть базових категорій психологічної науки в логіко-сутнісному форматі чітко відрефлексованого упередметнення. У результаті проведеної методологічної діяльності доведено, що запропонована матриця виконує чотири взаємозалежних функції: а) взаємоузгоджує внутрішню структуру категорійного апарату за канонами типологічного підходу і з дотриманням вимог юнгіанського принципу кватерності; б) наводить категорійний лад шляхом бінарного задіяння координатної вісі із діалектичними категоріями «загальне–особливе–одиничне–конкретне–універсальне» і визначення центральної лінії теоретизації у широкому діапазоні її здійснення: «самоактуалізація–самотворення» та «універсум–самосвідомість»; в) є ефективним засобом здійснення категоріального аналізу як одного з найпотужніших методів наукової творчості; г) може бути використана як універсальний інструмент мислєдіяльності і професійного методологування, що дозволяє здійснювати методологічну роботу будь-якої складності і на будь-якому рівні абстрагування від емпірично об'єктивованої реальності [5].

Психологічна готовність до професійної діяльності виявляється у формі установок (як проекції минулого досвіду на ситуацію «тут і зараз»), що передують будь-яким психічним явищам та проявам; у вигляді мотиваційної готовності до «впорядкування» свого образу світу (така готовність дає людині можливість усвідомити сенс і цінність того, що вона робить); у вигляді професійно-особистісної готовності до самореалізації через процес персоналізації.

Інші вчені вважають, що психологічна готовність до професійної діяльності характеризується наявністю в спеціаліста знань, умінь і навичок, що дають йому змогу здійснювати свою діяльність на рівні сучасних вимог науки. Оскільки будь-яка діяльність – це вирішення низки завдань, професіоналізм (психологічна готовність) у ній виявляється, перш за все, в умінні бачити завдання, формулювати їх, застосувати методологію та методи спеціальних наук для встановлення діагнозу й прогнозу при розв'язанні завдань[3].

Висновок. Незважаючи на різні підходи в дослідженні проблеми готовності, вчені єдині у переконанні, що готовність як феномен – це складне цілісне утворення психіки людини. Інтегруючи в собі ряд психологічних феноменів, які знаходяться в такому тісному зв'язку, вона має складну динамічну структуру, між компонентами якої існують функціональні зв'язки. Залежно від того, яке функціональне навантаження виконують змістові характеристики даного феномена в процесі професійної діяльності, готовність до якої при цьому вивчається.

Перспективи досліджень полягають у аналізі наукових підходів до проблеми психологічної готовності до професійної діяльності.

Література

1. Гуртовенко Н.В. Мотиваційний компонент – головна складова готовності студентів до професійної діяльності. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія»*. Серія «Педагогіка і психологія». Острог: «Острозька академія», 2014. Випуск 30. С.55- 58.
2. Кокун О.М. Психологія професійного становлення сучасного фахівця: монографія. Київ: ДП «Інформ.-аналіт. агенство», 2012. 200 с.
3. Слободянюк І. А. Сучасні підходи до формування професійних навичок практичних психологів та соціальних педагогів в системі вищої освіти. *Вища освіта України. Вища освіта України у контексті інтеграції до Європейського освітнього простору: моніторинг якості освіти*. 2007. Дод. III, Т. 5. С. 394-400.
4. Фурман А.В. Психодіагностика особистісної адаптованості : монографія. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2000. 197 с.
5. Фурман А.В., Ковальова Т.Є. Категорійна матриця взаємозв'язку образів суб'єктивної реальності і психологічних чинників самоактуалізації дорослого. *Психологія і суспільство*. Тернопіль: Економічна думка ТНЕУ, 2011. Випуск 4(46) С. 72-81.

УДК 378 (73)

Хвалибога Т. І.

кандидат педагогічних наук,
доцент, доцент кафедри іноземних мов
Тернопільського національного медичного університету
імені І. Я. Горбачевського МОЗ України
tania.horpiniich@gmail.com